

DE KWESTIE

Moeten miljonairs extra worden belast?

Dick Timmer

Met de verkiezingen in zicht en het vraagstuk van welk geld grote maatschappelijke uitdagingen als 'bestaanszekerheid' moeten worden betaald, wijzen de vingers van verreweg de meeste partijen in de Tweede Kamer met name richting de vermogenden onder ons. Miljonairs moeten zwaarder worden belast, klinkt het in koor. Wordt de pijn eerlijk verdeeld als rijken extra worden aangeslagen? Of werkt een speciale miljonairstaks juist ongelijkheid in de hand? Cor Overduin en Dick Timmer hebben hier ieder een andere opvatting over.

Cor Overduin

Miljonairsbelasting is een mazzelbelasting

Wie rijk wil worden, moet slim trouwen, of in een ander gezin geboren worden. Of je moet door puur geluk beschikken over een buitengewoon stel hersenen of lichamelijke capaciteiten, en kunnen profiteren van fortuinlijke omstandigheden. Meer smaken zijn er niet. Hard werken alleen loont namelijk onvoldoende. De ruim 200.000 werkende armen in Nederland kunnen dat beamen. Was ik Joris Luyendijk geweest, dan had ik gezegd dat jouw kansen afhangen van het aantal vinkjes waarover je beschikt. Maar ik ben iets saaiër, wat minder welbespraakt, en ik heb het alleen over de allerrijksten. Laten we het daarom 'mazzel' noemen. De miljonairsbelasting is een mazzelbelasting.

Soms is mazzel een prima verdelingsprincipe. Bij Monopoly bijvoorbeeld, als er niet zoveel op het spel staat. Maar de verdeling van geld raakt aan de kern van onze samenleving. Het sijpelt door in onze levens. De rijken beïnvloeden met hun vermogen politieke besluiten en maatschappelijke ontwikkelingen. Grote ongelijkheid leidt tot oneerlijke toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, huisvesting, waardevol werk en ontspanning.

Economie

De Nederlandse vermogensongelijkheid ontstaat niet door de uitzonderlijke werklust, talenten, of maatschappelijke bijdragen van de allerrijksten.

Bovendien schaden een te grote ongelijkheid en concentratie van rijkdom de economie. Bezwaren tegen een miljonairsbelasting kunnen daarom alleen met indrukwekkend maar feitenvrij kunst- en vliegwerk staande blijven. Wie wil doen wat zinvol en rechtvaardig is, moet rijkdom eerlijk belasten.

Verdeling van geld raakt de kern van onze samenleving

Hoe ik aan deze wijsheid kom? Die staan in een omvangrijk rapport over de Nederlandse vermogensongelijkheid. Hoofdfonderzoeker Laura van Geest beschrijft daarin dat de rijkste 1 procent huishoudens ruim een kwart van het totale vermogen bezit. Dat de kloof tussen hen en andere huishoudens groeit. Dat ons belastingstelsel die groei mogelijk maakt. En dat het doorgeven van megavermogens aan kinderen eenvoudig is.

In Nederland wordt winst uit vermogen stelselmatig minder belast dan geld waar iemand hard voor heeft gewerkt. Dat is geen natuurwet. Het is het gevolg van jarenlange lobby en politieke keuzes om vermogen minder te belasten, en arbeid meer. Ons fiscale systeem draait uren om de vermogensongelijkheid in stand te houden en de rijken financieel te ontzien. Zo betaalt de

rijkste 1 procent huishoudens gemiddeld minder belasting dan de rest.

Bepalende factor

Al op de basisschool ontstaan onoverbrugbare verschillen tussen kinderen. Vermogensongelijkheid is daarin een bepalende factor. Het is van onuitwisbare invloed op de verdeling van maatschappelijke posities en levenskansen.

Je kunt de huidige ongelijkheid natuurlijk als betreuenswaardig afdoen. Je kunt concluderen: hier is wat rijkdom, daar is wat armoede, wat jammer dat de dingen zo gelopen zijn. Maar het is geen toeval dat de dingen zo gelopen zijn. Ze zijn het gevolg van door-dachte belangen en onrechtvaardige keuzes.

Het is ronduit schrijnend dat bestaanszekerheid hét centrale verkiezingsthema is in één van de rijkste landen ter wereld. Natuurlijk kunnen we debatteren over welke precieze verdeling van rijkdom rechtvaardig is. Maar dat de balans uit zou slaan naar meer vermogen voor de allerrijksten is lachwekkend. Laten we daarom rijkdom eerlijk belasten, te beginnen met een miljonairsbelasting en een fikse heffing op grote erfenissen.

Dr. Dick Timmer, universitair docent morele en politieke filosofie TU Dortmund

Miljonair ontdekt als nieuwe pinautomaat

Het korte ongenuan- ceerde antwoord op de vraag of miljonairs extra moeten worden belast is 'nee'. In een tijd van symboolpolitiek en doelredeneren, is het juist zaak om het gezonde verstand te laten spreken. Dat ontbreekt nogal eens in politiek Den Haag.

Belasting heffen is op zich prima. We hebben een verzorgingsstaat die nou eenmaal geld kost. Maar hef die belasting dan wel op een goede manier. Kijk naar draagkracht, houd rekening met inflatie, houd het eenvoudig en kies voor belastingheffing die zo min mogelijk verstorend werkt. Kijken we naar verstoring, dan scoort een vermogensbelasting beduidend slechter dan een belasting op de inkomsten uit vermogen.

Veel politieke partijen hebben echter de miljonair ontdekt als nieuwe pinautomaat. Het extra belasten van miljonairs gaat echter niet het begrotings- tekort oplossen. Want of het tarief is zodanig laag dat het nauwelijks serieus geld oplevert, of het tarief is dermate hoog dat deze miljonairs hun biezen pakken.

Onmisbaar

Als we de CBS-cijfers mogen geloven, zit 40% van al dat vermogen van miljonairs in bv's. Daar zit dus het vermogen waarmee risico wordt genomen, innovatie wordt gefinancierd en ondernemingen worden gedreven. Deze factor 'kapitaal' is onmisbaar om een economie te

laten draaien. En hoe vaak moeten we niet lezen dat het mkb de motor van onze economie is? Gelukkig zijn er in ons land mensen (ondernemers) die in staat zijn risico's te nemen, personeel in dienst te nemen om zo te zorgen dat dit land blijft draaien. Wat bereiken we met het extra belasten van de mensen die de aandelen bezitten in al die ondernemingen? Is het de bedoeling dat we hen straffen voor het feit dat ze (soms, zeker niet allemaal, succesvol) ondernemer zijn en wel de risico's hebben gelopen die bij ondernemen horen? Een belas-

overheid toch zelf de vermogensongelijkheid aan? Zie hier anno 2023 het resultaat van ruim twee decennia lang een fiscaal systeem handhaven dat ongelijkheid bevordert. Als je voor een dubbeltje geboren bent, zul je nooit een kwartje zal worden. En met zo'n belastingsysteem als het onze blijf je zeker dat dubbeltje.

Eerlijk stelsel

We zijn meer gebaat bij een eerlijk belastingstelsel. Belast het werkelijke rendement op sparen en beleggen. Houd het tarief aan de matige kant en/of houd op juiste wijze rekening met inflatie. En nog iets: hoe definiëren we een miljonair? In dit 'debat' worden

de appels niet met appels maar met peren vergeleken. Een werknemer die in loondienst over een heel goed salaris een heel goed pensioen heeft opgebouwd, is ook een miljonair wat mij betreft. Maar al te vaak wordt dat pensioen echter niet als vermogen gezien. Zet dat eens naast de zelfstandige die zelf voor zijn oude dag moest zorgen. Als die wat opzij zet en belegt, is dat wel vermogen? Hoed u voor de 'leugens, grote leugens en statistieken'.

Cor Overduin is belastingadviseur bij accountants- en adviesorganisatie Grant Thornton

Initiatief afstraffen is desastreus voor onze samenleving

tingstelsel dat ondernemen afstraft, is desastreus voor onze samenleving.

Ongelijkheid

U zult misschien denken: maar er zijn ook heel wat mensen gewoon rijk geworden door beleggen. En dat heeft niks met ondernemen en werkgeverschap te maken. Tegen die politici zou ik zeggen: waar was u in 2001 toen er gestemd moest worden over de huidige inkomstenbelasting? Als je wetgeving invoert die spaarders afstraft en beleggers bevoordeelt – zeker als zij met geleend geld hun beleggingen financieren – dan jaag je als

ILLUSTRATE MARIUS STEENBERGEN
© DE TELEGRAAF

DIT ZEGGEN ANDEREN

WAT VINDT U? REAGEER OP WWW.WUZ.NL

PVDA/GL-LIJSTREKKER FRANS TIMMERMANS OP PARTIJCONGRES:

„Ik ben voor eerlijk verdienen niet voor eerlijk delen', die krijgt met ons te maken." „Ik kan me enorm opwinden als ik een miljardair met een groot gebaar geld zie geven aan een goed doel om vervolgens triomfantelijk te zeggen: 'Kijk eens, wat ik allemaal weggeef.' Terwijl ze geen cent belasting betalen. Dat is niet eerlijk en rechtvaardig."

IDEM:

„Vrienden, iedereen die zegt:

SP-LIJSTREKKER LILIAN MARIJNISSEN, OP PARTIJCONGRES:

„Wij komen eraan en wij gaan het geld halen waar het zit."

UIT PARTIJPROGRAMMA CU:

„Zo lang we er niet goed in slagen het inkomen uit alle vermogenscomponenten even-

wichtig te belasten, heffen we aanvullend een vermogensbelasting van 1% over vermogens groter dan 1 miljoen euro."

TV-PRESENTATOR EN OUDHOOFDREDACTEUR QUOTE JORT KELDER, IN METRO:

„De toon en waardering voor rijke en of succesvolle mensen verandert enigszins met het getij van de economie en het publieke debat. (...) Geld is eigenlijk iets verbodens, iets

viezig. Daar dient een bewoner van dit zogenaamd egalitaire land zich voor te schamen. Je ziet het nu ook scherp in het energiedebat. Daar wordt continu geschreven over 'mensen die het geld helemaal niet nodig hebben'. Puur sturend, opiniërend. Vanuit de gedachte die Jan Marijnissen mij eens toevoegde: 'Waarom wil iemand meer dan 10 miljoen?' Tsja Jan, waarom wil Messi maar steeds doelpunten blijven scoren?"

door
Kamran
Ullah

IN HET VIZIER
DE WEEK VAN DE HOOFDREDACTEUR

Zeven partijleiders maken hun krant

Met nog maar tweeënhalve week tot aan de Tweede Kamerverkiezingen kan het aftellen beginnen terwijl de echte campagne nog op gang moet komen. De eerste volle verkiezingsrecesweek kende weinig hoogtepunten. Of het moet het zelf georganiseerde 'gesprek' tussen Omtzigt (NSC) en Timmermans (PvdA/GL) zijn geweest waarbij de journalistiek buitenspel werd gezet. Het is opvallend dat ze tijd en ruimte vrijmaken om zelf een bijeenkomst te initiëren, terwijl ze bij een deel van de georganiseerde debatten verstek laten gaan.

Het Debat van het Noorden wordt zelfs geannuleerd vanwege te weinig animo van landelijke kopstukken. Het is opmerkelijk dat partijen die de mond vol hebben over de gaswinning in Groningen, de afhandeling van de aardbevingschade, of de asiieldruk in Ter Apel zich niet tonen in die regio. Wat hebben ze geleerd van de afstraffing tijdens de Provinciale Statenverkiezingen?

Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat er steeds meer journalistieke vastigheden zijn in campagnetijd. Van de RTL-debatten tot het NOS-slotdebat tot de vraaggesprekken bij Nieuwsuur. In dat rijtje passen ook de interviews met lijsttrekkers in De Telegraaf, die

Blik op campagne in Het Haags Kwartiertje

met Bontenbal en Van der Plas heeft u al kunnen lezen, de komende weken volgen de anderen.

Een andere Telegraaf-traditie in campagnetijd is de verkiezingskrant, dit jaar alweer de zesde editie en de eerste zonder Mark Rutte. Voor Geert Wilders zal het zijn vijfde opwachting worden als gasthoofdredacteur, de lijsttrekkers van VVD, D66, CDA, PvdA/GL, NSC en BBB krijgen voor het eerst de kans een Telegraaf-pagina te maken. Op maandag 13 november verschijnt de bijlage van acht pagina's.

Op zondag 12 november vindt in dit kader de Telegraaf Verkiezingsmiddag plaats. Yesilgöz, Jetten, Wilders, Bontenbal, Timmermans, Omtzigt en Van der Plas zullen dan de laatste hand leggen aan hun krant. Ook schuiven ze die middag aan in de studio bij presentator Pim Sedee en politiek commentator Wouter de Winther voor een inhoudelijk gesprek dat zal worden gepubliceerd via onze online kanalen. Het evenement is via diezelfde platformen op zondag rechtstreeks te volgen.

Deze verkiezingsperiode zijn we er ook weer in audio. Wekelijks op vrijdag met de podcast *Afhameren*, en op alle werkdagen met *Het Haags Kwartiertje*. Deze week mocht ik een opname bijwonen en zag hoe in een geïmproviseerde studio onze parlementaire redactie dit erbij doet, de normale werkzaamheden gaan immers door. In vijftien minuten worden de twee meest opvallende nieuwsgebeurtenissen van dat etmaal besproken en wordt afgesloten met een politiek orakel. Onder anderen Rita Verdonk, Jack de Vries en Jan Terlouw laten hun licht schijnen over de campagne. Zelfs in een campagneweek die allesbehalve spannend was.